

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน
ในโรงเรียนเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลในภาคตะวันออก
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแนวมงฟอร์ต

THE PRIORITY NEEDS FOR DEVELOPING STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT IN
SCHOOLS UNDER THE ST. GABRIEL FOUNDATION IN THE EASTERN REGION
BASED ON THE MONTFORT EDUCATION CHARTER

¹รชานนท์ อุดมสูงเนิน Rachanon Udomsungnern

²นันทรัตน์ เจริญกุล Nantarat Charoenkul

^{1, 2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: 6680177027@student.chula.ac.th

Article Received: June 11, 2025. Revised: December 20, 2025. Accepted: December 22, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลในภาคตะวันออกของประเทศไทยตามแนวคิดการจัดการศึกษาแนวมงฟอร์ต และ 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดการจัดการศึกษาแนวมงฟอร์ต (Montfort Education Charter: MEC) โดยมีกรอบแนวคิดประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 8 ด้านที่จัดลำดับตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ได้แก่ วัฒนธรรมและความคิดริเริ่ม การแสวงหาความเป็นเลิศ ผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียน การจัดการศึกษาเชิงอ้าแขนรับ ความเคารพต่อชุมชนแห่งชีวิต วิธีการของการรับสภาพเช่นเดียวกัน วิสัยทัศน์ฝ่ายจิต และการมีส่วนร่วมและเครือข่าย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ในภาคตะวันออก จำนวน 3 แห่ง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการ 7 คน หัวหน้าฝ่าย/แผนก/งาน 63 คน หัวหน้าระดับชั้น 26 คน และครูประจำชั้น 173 คน รวมทั้งสิ้น 272 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.949 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) โดยรวมอยู่ที่ 0.43 ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนากิจกรรม “การส่งเสริมระเบียบวินัย” รองลงมาคือ “การส่งเสริมประชาธิปไตย” และ “กีฬา/ดนตรี” ส่วนกิจกรรม “การจัดการระดับชั้น” มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบตามแนวคิด MEC เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแบบองค์รวม

คำสำคัญ: การบริหารกิจการนักเรียน, แนวคิดการจัดการศึกษาแนวมงฟอร์ต, การจัดการศึกษา

Abstract

This research article aims to 1) study the current and desirable conditions of student affairs management in schools under the St. Gabriel's Foundation in the Eastern region of Thailand based on the Montfort Education Charter (MEC); and 2) investigate the priority needs for developing student affairs management based on the Montfort Education Charter (MEC). The conceptual framework employed was the MEC framework, comprising eight core principles ranked by the Priority Needs Index (PNI_{Modified}): Innovation and Creativity, Quest for Excellence, The Best Interests of the Child, Inclusive Education, Respect for the Community, Incarnational Methodology, Spiritual Vision, and Partnership and Networking. The population covered by schools under the St. Gabriel's Foundation in the eastern region of Thailand. Respondents consisted of 3 school directors, 7 deputy directors, 63 department or section heads, 26 level coordinators, and 173 homeroom teachers, selected through purposive sampling, totally of 272 respondents. Five-point Likert-scaled questionnaires, validated by three experts, with a reliability coefficient (Cronbach's Alpha) of 0.949, were used. The data were analyzed using descriptive statistics: mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}).

The research findings revealed that: 1) The current condition of student affairs management was at a moderate level, while the desirable condition was at the highest level; and 2) The overall priority needs index (PNI_{modified}) was 0.43, indicating an urgent need to develop "positive student discipline." This was followed by promoting "democracy" and "sports/music" activities. "Classroom management" showed the lowest level of priority needs. These findings indicate the need for systemic development of student affairs management in alignment with the Montfort Education Charter (MEC) to enhance holistic learner development.

Keywords: Student Affairs Management, Montfort Education Charter, Educational Management

บทนำ

ในยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี การศึกษานับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมให้สามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนผ่านจากสังคมอุตสาหกรรมไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) ทำให้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนประเทศ การพัฒนาผู้เรียนจึงไม่สามารถจำกัดอยู่เพียงมิติทางวิชาการ หากแต่ต้องครอบคลุมทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ความสามารถในการใช้ชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทในการหล่อหลอมผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวมก็คือ "การบริหารกิจการนักเรียน" (UNESCO, 2021)

การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาปัจจุบันต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการทั้งในด้านพฤติกรรมของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภายใต้บริบทสังคมสมัยใหม่ การแพร่กระจายของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลทั้งด้านบวกและด้านลบ การเพิ่มขึ้นของปัญหาทางสังคม เช่น การใช้สารเสพติด ความรุนแรงในโรงเรียน และการขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง กอปรกับบริบทของครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้บทบาทของโรงเรียนในฐานะสถาบันหลักในการพัฒนาผู้เรียนมีความสำคัญยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผ่านการบริหารกิจการนักเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ในโรงเรียนเอกชนที่มีแนวทางการจัดการศึกษาเฉพาะ เช่น โรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียล ซึ่งเป็นองค์กรการศึกษาของภราดาคณะเซนต์คาเบรียลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน มีแนวคิดการจัดการศึกษาที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Whole Person Development) ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม โดยยึดแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวคิดของนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต (ค.ศ. 1673–1716) เป็นกรอบในการพัฒนาโรงเรียน เรียกว่า Montfort Education Charter (MEC) (ฐานพัฒน์ ธีระเชาวพัฒน์ และนันท์รัตน์ เจริญกุล, 2559)

Montfort Education Charter ประกอบด้วยหลักการ 8 ประการ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ฝ่ายจิต 2) การจัดการศึกษาเชิงอำนาจอธิปไตย 3) วิธีการของการรับสภาพเช่นเดียวกัน 4) นวัตกรรมและความคิดริเริ่ม 5) ผลประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก 6) การมีส่วนร่วมและเครือข่าย 7) ความเคารพต่อชุมชนแห่งชีวิต และ 8) การแสวงหาความเป็นเลิศ โดยหลักการทั้ง 8 นี้ไม่เพียงแต่เป็นแนวทางสำหรับการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังถือเป็นหลักการบริหารจัดการโรงเรียนในภาพรวม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือแนวทางในการบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งต้องมุ่งเน้นทั้งด้านการดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสร้างคุณค่าให้กับนักเรียนแต่ละคนอย่างแท้จริง (ลำดับดังกล่าวในบทนำเป็นลำดับตามโครงสร้างดั้งเดิมของ Montfort Education Charter (MEC) มิใช่ลำดับที่จัดเรียงตามค่าความต้องการจำเป็นนี้ (PNI_{Modified}) ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยในบทความนี้)

อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจและติดตามผลการดำเนินงานในโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลในภาคตะวันออก ได้แก่ โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา และโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนตามแนวทางมงฟอร์ตยังมีข้อจำกัดในหลายมิติ เช่น การขาดความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติจริง การขาดระบบสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมนวัตกรรมและความคิดริเริ่มของนักเรียน การขาดเวทีสำหรับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรม การขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลเชิงองค์รวมที่สอดคล้องกับแนวคิดมงฟอร์ต ตลอดจนการขาดความเข้าใจเชิงลึกของบุคลากรในการถ่ายทอดแนวคิดนี้สู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

ปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับเป้าหมายที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดมงฟอร์ต ซึ่งหากไม่เร่งดำเนินการพัฒนาและปรับปรุง อาจส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือฯ ไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของ MEC ได้อย่างเต็มที่ และอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระยะยาว การศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนานโยบาย การวางแผน และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีทิศทางที่ชัดเจน

นอกจากนี้ การวิจัยในลักษณะนี้ยังสอดคล้องกับหลักการของการบริหารการศึกษาแนวใหม่ที่เน้นฐานข้อมูล (Data-driven Decision Making) ซึ่งเน้นการตัดสินใจเชิงนโยบายบนพื้นฐานของข้อมูลและ

หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based Policy) การมีข้อมูลที่สะท้อนช่องว่างระหว่างสภาพจริงกับเป้าหมายที่พึงประสงค์ จะทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างตรงจุด และสามารถออกแบบกิจกรรมและระบบสนับสนุนที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียนได้อย่างแท้จริง (ฐานพัฒน์ อีระเชาวพัฒน์ และนันท์รัตน์ เจริญกุล, 2559)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวคิดการจัดการศึกษาแนววมงฟอร์ต เพื่อวางรากฐานสำหรับการพัฒนาเชิงระบบในโรงเรียนเครือข่ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการบริหารกิจการนักเรียนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวคิดการจัดการศึกษาแนววมงฟอร์ต
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวคิด การจัดการศึกษาแนววมงฟอร์ต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในเครือข่ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ โรงเรียนเซนต์หลุยส์ชะงัง จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา และโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 3 คน รองผู้อำนวยการ 7 คน หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าแผนก 63 คน หัวหน้าระดับชั้น 26 คน และครูประจำชั้น 173 คน รวมทั้งสิ้น 272 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบปลายเปิด (Open-ended) 2) การประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวคิดของการศึกษาแนววมงฟอร์ต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เครื่องมือได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และวิเคราะห์ค่า IOC โดยข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.949
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568 โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms
4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

สรุปผลการวิจัย

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวคิด MEC พบว่า สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะด้านวินัย ทัศนคติที่ดี และการแสดงออกทางความเป็นเลิศ ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน สะท้อนความคาดหวังในการพัฒนาไปสู่ MEC อย่างเป็นรูปธรรม

ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) ของการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย พบว่า “การส่งเสริมระเบียบวินัย” เป็นกิจกรรมที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified} = 0.43$) รองลงมาคือการส่งเสริมประชาธิปไตย และการส่งเสริมคุณธรรม สะท้อนความคาดหวังของครูต่อการพัฒนานักเรียนในระดับลึก ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวคิดการจัดการศึกษาแนววมงฟอร์ต

องค์ประกอบ การบริหาร กิจการ นักเรียน		องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแนววมงฟอร์ต										ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
		ประเด็น	วิสัยทัศน์ฝ่ายจิต	การจัดการศึกษาเชิงอำนาจแบบ	วิธีการของการรับสภาพเช่นเดียวกัน	นวัตกรรมและความคิดริเริ่ม	ผลประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก	การมีส่วนร่วมและเครือข่าย	ความเคารพต่อชุมชนชีวิต	การแสวงหาความเป็นเลิศ	เฉลี่ย รวม	
1. การจัดการ ระดับชั้น	D	3.46	3.43	3.37	3.40	3.44	3.43	3.48	3.40	3.43	ปานกลาง	6
	I	4.51	4.51	4.50	4.52	4.45	4.50	4.52	4.49	4.50	มากที่สุด	
	$PNI_{Modified}$	0.303	0.317	0.336	0.329	0.295	0.312	0.299	0.308	0.312		
	ลำดับ	6	3	1	2	8	4	7	5			
2. การ ส่งเสริม ระเบียบวินัย	D	3.22	3.18	3.13	3.16	3.20	3.18	3.24	3.19	3.19	ปานกลาง	1
	I	4.56	4.56	4.555	4.57	4.50	4.55	4.57	4.54	4.55	มากที่สุด	
	$PNI_{Modified}$	0.416	0.433	0.456	0.447	0.409	0.428	0.412	0.423	0.428		
	ลำดับ	6	3	1	2	8	4	7	5			
3. การ ส่งเสริม ประชาธิปไตย และสภา นักเรียน	D	3.36	3.33	3.27	3.30	3.34	3.33	3.38	3.34	3.33	ปานกลาง	3
	I	4.58	4.58	4.57	4.58	4.52	4.56	4.59	4.56	4.57	มากที่สุด	
	$PNI_{Modified}$	0.361	0.376	0.397	0.389	0.353	0.371	0.357	0.367	0.371		
	ลำดับ	6	3	1	2	8	4	7	5			
4. การ ส่งเสริม ลูกเสือและ เนตรนารี	D	3.40	3.36	3.31	3.34	3.38	3.36	3.42	3.37	3.37	ปานกลาง	5
	I	4.57	4.57	4.56	4.58	4.51	4.56	4.58	4.55	4.56	มากที่สุด	
	$PNI_{Modified}$	0.344	0.359	0.379	0.327	0.336	0.354	0.340	0.350	0.354		
	ลำดับ	5	2	1	8	7	3	6	4			

5. การ ส่งเสริมกีฬา และดนตรี	D	3.37	3.34	3.28	3.31	3.35	3.34	3.39	3.34	3.34	ปานกลาง	2
	I	4.60	4.61	4.60	4.55	4.55	4.59	4.62	4.59	4.59	มากที่สุด	
	PNI _{Modified}	0.366	0.381	0.402	0.375	0.358	0.376	0.362	0.372	0.374		
	ลำดับ	6	2	1	4	8	3	7	5			
6. การ ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน อื่นๆ	D	3.36	3.32	3.27	3.30	3.34	3.32	3.38	3.33	3.33	ปานกลาง	4
	I	4.53	4.53	4.52	4.47	4.47	4.52	4.55	4.51	4.51	มากที่สุด	
	PNI _{Modified}	0.349	0.364	0.385	0.357	0.341	0.359	0.345	0.355	0.357		
	ลำดับ	6	2	1	4	8	3	7	5			
เฉลี่ยรวม	D	3.36	3.33	3.27	3.30	3.34	3.33	3.38	3.34	3.33	ปานกลาง	
	I	4.56	4.56	4.55	4.54	4.50	4.55	4.57	4.54	4.55	มากที่สุด	
	PNI _{Modified}	0.356	0.371	0.392	0.377	0.348	0.366	0.352	0.362	0.365		
	ลำดับ	6	3	1	2	8	4	7	5			

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายนิเทศศาเบรียลในภาคตะวันออกพบว่า มีช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะในประเด็นด้านนวัตกรรม ความคิดริเริ่ม การพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม และการมีส่วนร่วมของนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิด Montfort Education Charter (MEC) ที่มุ่งเน้นการพัฒนา “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ

จากผลการวิเคราะห์ตาราง (PNI_{Modified}) พบว่า “การส่งเสริมระเบียบวินัย” มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดในเกือบทุกองค์ประกอบของ MEC สะท้อนถึงความจำเป็นในการออกแบบกิจกรรมที่เน้นการสร้างวินัยเชิงบวกมากกว่าการควบคุมแบบเดิม โดยควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพตนเอง และมีส่วนร่วมในการกำกับพฤติกรรมของตนเองอย่างมีความรับผิดชอบ สอดคล้องกับรายงานของ UNESCO (2021) ที่เสนอว่า ระบบการศึกษายุคใหม่ควรส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการสร้างสรรค์นวัตกรรม

ข้อค้นพบดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาที่โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยยึดถือในระดับภายในองค์กร ซึ่งมุ่งเน้นให้สถานศึกษาส่งเสริมภาวะผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของนักเรียน ในการเรียนรู้และการจัดการตนเอง โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์และการจัดเวทีให้นักเรียนเป็นเจ้าของกิจกรรมมากขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 อย่างสมดุลทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าองค์ประกอบ “การแสวงหาความเป็นเลิศ” และ “การมีส่วนร่วมของนักเรียน” ก็อยู่ในลำดับต้นของค่าความต้องการจำเป็น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนยังขาดกลไกหรือกระบวนการที่เปิดพื้นที่ให้นักเรียนเป็นเจ้าของกิจกรรม หรือร่วมออกแบบการเรียนรู้ของตนเองในระดับที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานพัฒน์ ธีระเชาวพัฒน์ และนันทรัตน์ เจริญกุล (2561) ที่ศึกษาพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยควรมีแนวทางที่

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น สภานักเรียน ลูกเสือ เนตรนารี และกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบของนักเรียน

ขณะเดียวกัน องค์ประกอบที่มีค่าดัชนี (PNI_{Modified}) สูงที่สุดในมิติการบริหารกิจการนักเรียนคือ “การส่งเสริมระเบียบวินัย” ซึ่งอยู่ในระดับสูงสุดเมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งแสดงถึงข้อจำกัดของแนวทางเดิมที่อาจเน้นการควบคุมมากกว่าการส่งเสริมพฤติกรรมพึงประสงค์ในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Positive Discipline ที่เน้นการสร้างวินัยผ่านความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน แทนการลงโทษแบบดั้งเดิม

ทั้งนี้ การที่บุคลากรจำนวนหนึ่งยังขาดความเข้าใจในหลักการของ MEC อย่างลึกซึ้ง ย่อมส่งผลให้การถ่ายทอดแนวคิดดังกล่าวไปสู่กิจกรรมหรือกระบวนการบริหารยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ซึ่งตรงกับข้อค้นพบของศักดา สกนธวัฒน์ (2555) ที่ระบุว่า การบริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยควรมีการพัฒนายุทธศาสตร์ที่เน้นการเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับปรัชญาของนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต

จากผลการวิเคราะห์และอภิปรายข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การบริหารกิจการนักเรียนตามแนวทางมงฟอร์ตนั้นแม้จะมีเป้าหมายที่ชัดเจนและทรงคุณค่า แต่หากขาดการสนับสนุนในด้านโครงสร้าง ทรัพยากร และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรก็อาจทำให้แนวทางดังกล่าวไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริงได้ ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงควรถูกใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาเชิงกลยุทธ์ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับมูลนิธิอย่างเป็นระบบ

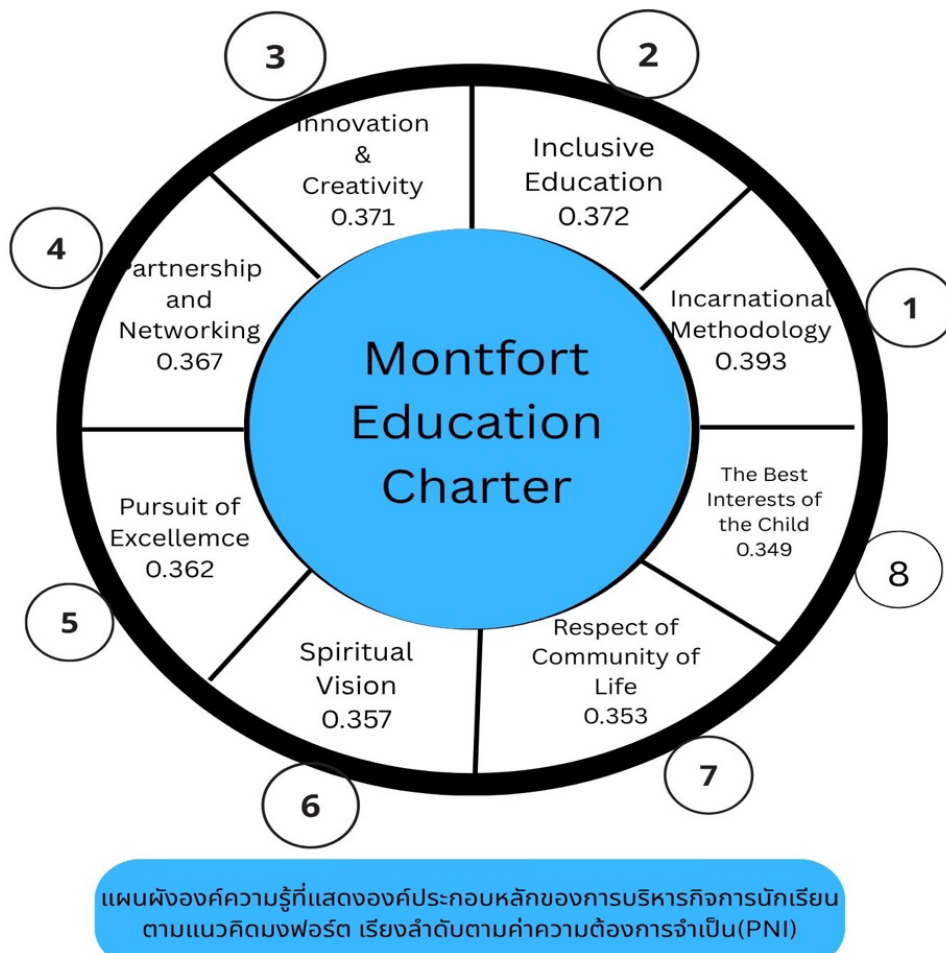
องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัย คือ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลในภาคตะวันออก โดยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ที่สำคัญออกมาเป็นโมเดลเพื่อการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิด Montfort Education Charter สรุปเป็นองค์ความรู้จากการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับที่สัมพันธ์กัน ได้แก่

ระดับที่ 1: แกนกลาง คือ Montfort Education Charter (MEC) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดหลักที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมตามจิตตารมณ์ของนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต โดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และการพัฒนาสติปัญญาควบคู่กัน

ระดับที่ 2: องค์ประกอบหลัก 8 ด้านของ MEC ซึ่งเรียงตามลำดับค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ดังนี้:

- Innovation & Creativity (นวัตกรรมและความคิดริเริ่ม) – (PNI_{modified} = 0.428)
- Quest for Excellence (การแสวงหาความเป็นเลิศ) – (PNI_{modified} = 0.423)
- The Best Interests of the Child (ผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียน) – (PNI_{modified} = 0.409)
- Inclusive Education (การจัดการศึกษาเชิงอำานรับ) – (PNI_{modified} = 0.406)
- Respect for the Community of Life (ความเคารพต่อชุมชนแห่งชีวิต)-(PNI_{modified} = 0.390)
- Incarnational Methodology (วิธีการของการรับสภาพเช่นเดียวกัน) – (PNI_{modified} = 0.382)
- Spiritual Vision (วิสัยทัศน์ฝ่ายจิต) – (PNI_{modified} = 0.375)
- Partnership and Networking (การมีส่วนร่วมและเครือข่าย) – (PNI_{modified} = 0.369)

ภาพที่ 1 โมเดลแสดงลำดับความต้องการจำเป็น (PNImodified) ในองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแนวมฟอर्ट (Montfort Education Charter: MEC)

ลำดับขององค์ประกอบหลักทั้ง 8 ด้านของ Montfort Education Charter (MEC) ที่ปรากฏในภาพโมเดลระดับที่ 2 ได้จากการคำนวณค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) จากกิจกรรมการบริหารกิจการนักเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการระดับชั้น 2) การส่งเสริมระเบียบวินัย 3) การส่งเสริมประชาธิปไตยและสถานักเรียน 4) การส่งเสริมลูกเสือและเนตรนารี 5) การส่งเสริมกีฬาและดนตรี และ 6) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักช่วยให้เห็นลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ MEC ตามสภาพความจำเป็นของโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างเป็นระบบ

ระดับที่ 3: แนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนตามองค์ประกอบ MEC โดยเรียงตามลำดับความจำเป็น ได้แก่

1. พัฒนาแนวทางการส่งเสริมระเบียบวินัยเชิงบวก (Develop Positive Discipline) เพื่อเสริมสร้างวินัยที่นักเรียนมีส่วนร่วม เคารพกติกา เข้าใจผลกระทบของการกระทำ และเรียนรู้การกำกับตนเอง
2. จัดกิจกรรมบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม (Moral-Integrated Programs) ส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมในชีวิตประจำวันผ่านกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ พี่สอนน้อง เวิร์กประจำวัน และจิตอาสา

3. ออกแบบกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน (Design Creative Activities) โดยให้นักเรียนได้คิดริเริ่ม ลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหา และนำเสนอผลงานของตนเอง
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในระบบประชาธิปไตยโรงเรียน (Promote Student Leadership) เช่น สภานักเรียน การเลือกตั้งตัวแทนระดับชั้น การแสดงความเห็นเชิงสร้างสรรค์
5. ดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (Inclusive Education) โดยคำนึงถึงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือมีความแตกต่างทางสังคม ภาษา หรือวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการนักเรียน โดยจัดลำดับความสำคัญตามค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) Innovation & Creativity (นวัตกรรมและความคิดริเริ่ม), Quest for Excellence (การแสวงหาความเป็นเลิศ) และ The Best Interests of the Child (ผลประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดตามลำดับ
 - 1.2 สถานศึกษาควรจัดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและครอบคลุมเกี่ยวกับหลักการและแนวทางการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด MEC ในบริบทการจัดการศึกษาไทย รวมทั้งพัฒนาทักษะการถอดบทเรียนจากผลการดำเนินงานสู่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ
 - 1.3 ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนควรพัฒนาการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด MEC ทั้ง 8 องค์ประกอบ โดยเน้นการบูรณาการการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมที่ครอบคลุมด้านคุณธรรม จริยธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของนักเรียนอย่างเป็นระบบ
 - 1.4 ฝ่ายกิจการนักเรียนของแต่ละสถานศึกษาควรจัดทำคู่มือปฏิบัติการบริหารงานกิจการนักเรียนที่อิงตามผลการวิจัยและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแนวปฏิบัติ กำหนดช่วงชั้น เป้าหมายชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมที่พึงประสงค์
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 การวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวการจัดการศึกษามงฟอร์ต โดยเน้นการวิจัยที่สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงลึกเพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบ แนวทาง หรือคู่มือเชิงปฏิบัติการที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในโรงเรียนแต่ละแห่งตามบริบทที่แตกต่างกัน
 - 2.2 ควรศึกษาข้อมูลเชิงลึกโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวการจัดการศึกษามงฟอร์ต โดยเน้นเจาะลึกใน 3 ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) สูงสุด ได้แก่ 1) Innovation & Creativity (นวัตกรรมและความคิดริเริ่ม) 2) Quest for Excellence (การแสวงหาความเป็นเลิศ) 3) The Best Interests of the Child (ผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียน) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากผู้บริหาร ครู และนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนากิจการนักเรียนในเชิงลึกอย่างแท้จริง
 - 2.3 ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาเครื่องมือ หรือแนวทางที่นำไปใช้ได้จริงในการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดมงฟอร์ต

2.4 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเป้าหมายของแนวคิด MEC เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ คุณลักษณะ และจิตวิญญาณ

เอกสารอ้างอิง

- ฐานพัฒน์ อีระชาวพัฒน์ และนันทรัตน์ เจริญกุล. (2559). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิ คณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. An Online Journal of Education, 11(4), 697–711.
- มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2565). Montfortian Education Charter. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนอัสสัมชัญ.
- มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2565). แผนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2565–2570. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.
- ศักดิ์ดา สกนธวัฒน์. (2555). ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). แนวทางการบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Burke, M. (2020). The Valuable Office Professional. New York: McGraw-Hill Education.
- Nelsen, J. (2006). Positive Discipline: The classic guide to helping children develop self-discipline, responsibility, cooperation, and problem-solving skills. New York: Ballantine Books.
- UNESCO. (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education. Paris: UNESCO.